

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

KHT Juha Selänteen toiminta Wulff Oyj:n tilinpäätöksen 31.12.2017 tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 25.6.2019

Päätöksen diaarinumero: PRH/3625/10000/2018

Asian vireilletulo

PRH:n tilintarkastusvalvonnan suorittamassa, KHT Juha Selänteeseen kohdistuvassa ja vuonna 2018 tehdyssä laaduntarkastuksessa on todettu Wulff Oyj:n tilinpäätöksen 31.12.2017 tilintarkastukseen liittyviä selvitystä edellyttäviä seikkoja. Selänne päävastuullisena tilintarkastajana antanut kyseisen tilikauden tilintarkastuksesta 14.3.2018 päivätyn vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

PRH:n tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa on kiinnitetty huomiota lainojen luokitteluun IFRS:n mukaan laaditussa Wulff Oyj:n tilinpäätöksessä 31.12.2017 sekä siihen, ettei tilintarkastusdokumentaation (tilintarkastajan työpaperien) perusteella voi päätellä, miten tilinpäätöksen täydellisyydestä ja oikeellisuudesta on tilintarkastuksessa varmistuttu.

PRH:n tilintarkastusvalvonta on ottanut asian käsiteltäväksi tutkinta-asiana ja pyytänyt BDO Oy:ltä ja Selänteeltä selvitystä Wulff Oyj:n tilinpäätöksen 31.12.2017 tilintarkastuksesta. PRH:n tilintarkastusvalvonta on hankkinut selvitystä siitä, ovatko BDO Oy ja Selänne noudattaneet hyvää tilintarkastustapaa kommunikoidessaan Wulff Oyj:n johdon kanssa tarkastushavainnoista ja Selänteen antaessa Wulff Oyj:tä koskevassa tilintarkastuskertomuksessa vakiomuotoisen lausunnon siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset.

PRH:n tilintarkastusvalvonta on tuonut BDO Oy:n ja Selänteen toiminnan kyseisen toimeksiannon hoitamisessa käsiteltäväksi tilintarkastuslautakunnassa (tilintarkastuslain 7 luvun 2 §).

Tilintarkastajien selvitys

Selänteen selvitys

Selänne on antanut PRH:n tilintarkastusvalvonnalle 1.4.2019 päivätyn selvityksen, jossa hän on useassa kohdassa viitannut aikaisemmin tilintarkastusvalvonnalle laaduntarkastusta varten antamaansa 5.11.2018 päivättyyn selvitykseen. Selännettä on muutenkin kuultu vuonna 2018 suoritettuna laaduntarkastuksen yhteydessä.

Selänne on vastannut PRH:n tilintarkastusvalvonnan selvityspyynnössä 27.2.2019 esitettyihin kysymyksiin ja pyyntöihin. Keskeiset seikat Selänteen selvityksessä ovat seuraavat:

Selänteen mielestä Wulff Oyj:n tilinpäätöksessä 31.12.2017 lainojen luokittelu oli IFRS:n mukainen. Wulff -konsernin johto neuvotteli asiasta rahoittajan kanssa loppuvuodesta 2017. Selänne sai neuvotteluista sen käsityksen, että vahvistus waiverista saatiin tosiasiallisesti ennen vuoden vaihdetta, ennen joutua käydyissä neuvotteluissa. Rahoittaja lupasi tuolloin lähettää vahvistuksen, mutta viivytyksistä johtuen sähköpostivahvistus saatiin vasta loppiaisen jälkeen. Tämän vahvistaa myös se, että rahoittaja pahoittelee viestissään viivästystä muodollista sähköpostivastausta.

Selänteen mukaan tilinpäätöksen IFRS:n mukaisuus on varmistettu asianmukaisten lähteiden ja työvälineiden avulla.

Selänne on selvityksessään ilmoittanut antaneensa tilintarkastuksesta EU:n PIE-asetuksen 537/2014 artiklan 11 mukaisen kirjallisen lisäraportin.

BDO Oy:n selvitys

BDO Oy on antanut PRH:n tilintarkastusvalvonnalle 1.4.2019 päivätyn selvityksen. BDO Oy on kertonut, että se on osoittanut Wulff Oyj:n tarkastustiimiin tarvittavan määrän avustavia tarkastajia ja tiimin jäsenten osaamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota, koska kyseessä on listattu yhtiö.

BDO Oy on kertonut, miten toimeksiantotiimi on resursoitu asiantuntevilla ja riittävillä henkilöresursseilla. BDO Oy:n käsityksen mukaan tarkastustiimin resurssit ovat olleet tehtävän laajuus ja sisältö huomioon ottaen riittävät laadullisesti ja määrällisesti. BDO Oy on valvonut ja tukenut päävastuullista tilintarkastajaa ja kouluttanut häntä. BDO Oy suorittaa säännönmukaista laadunvalvontaa sen palveluksessa oleville tilintarkastajille. Selänne on ollut laadunvalvonnan kohteena hyväksytysti vuonna 2016.

BDO Oy katsoo, että se on tukenut ja valvonut riittävästi Selännettä kyseisen toimeksiannon hoitamisessa ja asettanut tilintarkastustiimiin riittävästi resursseja.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa Selänteelle huomautuksen. BDO Oy:n toiminnan tutkinta ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Päätöksen rajaus

1 Sovellettavat oikeusohjeet

Tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 2 §:n mukaan tilintarkastusvalvonta valvoo, että tilintarkastajat toimivat tilintarkastuslain mukaisesti.

Wulff Oyj on ollut velvollinen laatimaan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen osakeyhtiölain ja kirjanpitolain (1336/1997) mukaisesti. Wulff Oyj on ollut velvollinen soveltamaan IFRS-tilinpäätöksen laatimista koskevia säännöksiä.

Tilintarkastajat ovat olleet velvollisia tarkastamaan tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen, kirjanpidon, hallinnon ja toimintakertomuksen EU:n PIE-asetuksen 10 artiklan ja toiminnan hetkellä voimassa olleen tilintarkastuslain (459/2007) mukaisesti ja antamaan tilintarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen tarkastamaltaan tilikaudelta.

2 Tapahtumien kulku

BDO Oy toiminut Wulff Oyj:n tilintarkastajana ja Selänne BDO Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana tilikaudella 1.1. – 31.12.2017. Selänne on antanut Wulff Oyj:n tilintarkastuksesta 14.3.2018 päivätyn vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen, jonka mukaan tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset.

3 Sovellettavat oikeusohjeet ja Selänteen toiminnan arviointi

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että Selänteen antama tilintarkastuskertomus on virheellinen siten, ettei siinä ole tuotu esiin Wulff Oyj:n tilinpäätöksen 31.12.2017 virheitä ja puutteita lainan luokittelussa. Lisäksi tarkastusvaliokunnalle annettava lisäraportti puuttuu, minkä vuoksi tilintarkastuskertomuksessa on virhe. Kaikkiaan tilintarkastuslautakunta on todennut Selänteen toiminnassa lisäksi seuraavat puutteet.

3.1 Lainojen luokittelu tilinpäätöksessä ja tilinpäätöksen IFRS:n mukaisuus

Wulff Oyj:n tilinpäätöksessä on esitetty pitkäaikaisena erityisehtoinen laina. Tilinpäätöshetkellä 31.2.2017 Wulff Oyj ei kuitenkaan enää täyttänyt erityisehtoisen kovenanttilainan ehtoja. Yhtiön johto oli neuvotellut rahoittajan kanssa tilanteesta. Wulff Oyj ei saanut kyseisestä lainasta rahoittajalta jatkoaikaa (waiver)

ennen tilinpäätöshetkeä, mikä olisi ollut edellytyksenä sille, että laina olisi voitu luokitella tilinpäätöksessä pitkäaikaiseksi.

Lainojen luokitteluun listayhtiöiden IFRS-tilinpäätöksessä tulee soveltaa kansainvälistä tilinpäätösstandardia IAS 1. IFRS-tilinpäätöksessä laina luokitellaan pitkäaikaiseksi, jos velkoja on raportointikauden (tilikauden) loppuun mennessä suostunut myöntämään jatkoajan (waiver), joka ulottuu vähintään 12 kuukauden päähän tilikauden päättymisestä eikä velkoja voi vaatia velan välitöntä takaisinmaksua (IAS 1.75). Velallisyhtiön laina on luokiteltava lyhytaikaiseksi, kun yhtiöllä ei ole ehdotonta oikeutta lykätä velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän tilikauden päättymisestä (IAS 1.69).

Wulff Oyj:llä ei ole ollut tilinpäätöshetkellä voimassa olevaa waiveriä. Waiver on saatu tammikuussa 2018, minkä vuoksi laina olisi IAS 1:n mukaan tullut luokitella tilinpäätöksessä lyhytaikaiseksi.

Wulff Oyj:n lainojen luokittelu tilinpäätöksessä on PRH:n tilintarkastuslautakunnan tekemän selvityksen perusteella virheellinen. Tilintarkastuksen kannalta kyseessä on olennainen virhe.

Selänteen olisi pitänyt harkita lainan tilinpäätöskäsittelyä uudelleen ja ottaa tilinpäätöskäsittely huomioon raportoinnissaan. Kyseisen lainan luokittelu olisi edellyttänyt reagointia ennen tilintarkastuksen loppuun saattamista. Selänteen olisi pitänyt tarvittaessa edellyttää lainan luokittelun muuttamista tilinpäätöksessä tai vaihtoehtoisesti tuoda asia esiin tilintarkastuskertomuksessaan.

Lisäksi tilintarkastuskansioista ei käy ilmi, miten Selänne on varmentunut siitä, että tilinpäätös on IFRS:n ja kirjanpitolain mukainen.

3.2 Lisäraportti tarkastusvaliokunnalle

EU:n asetuksen 537/2014 mukaan PIE-yhteisöjen lakisääteisen tilintarkastuksen suorittavan tilintarkastajan on esitettävä tarkastusvaliokunnalle tai hallitukselle kirjallinen lisäraportti (11 artikla). Lisäraportissa on selitettävä suoritettujen lakisääteisen tilintarkastuksen tulokset ja sen on sisällettävä vähintään asetuksen 11 artiklan mukaiset seikat.

Selänne ei ole antanut tilintarkastuksesta EU-asetuksen mukaista kirjallista lisäraporttia tarkastusvaliokunnalle.

Selänne on kertonut raportoineensa artiklassa mainitut kohdat soveltuvin osin yhtiölle joko tilikauden aikaisessa tai tilinpäätösraportoinnissa.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, ettei raportointi soveltuvin osin muussa kuin säädetyssä muodossa ole riittävää. Tilintarkastajan raportoinnin tulee olla selkeää ja otsikoitu siten, että raportin saaja voi todeta raportin luonteen. Tilintarkastajan tulee esittää säädetyt asiat lisäraportilla ja 11 artiklan kohdan 4 mukaisesti raportin tulee olla allekirjoitettu ja päivätty.

4 BDO Oy:n toiminnan arviointi

Tilintarkastuslakiin perustuvassa tilintarkastajien valvonnassa vakiintuneen soveltamiskäytännön mukaan tilintarkastusyhteisön on vähintään tarjottava päävastuulliselle tilintarkastajalle riittävät resurssit toimeksiannon suorittamista varten sekä tuettava ja valvottava päävastuullisen tilintarkastajan toimintaa.

Tämän tutkinta-asian selvityksessä ei ole tullut esiin seikkoja, jotka osoittaisivat, että BDO Oy olisi menetellyt epäasianmukaisesti tai muuten tilintarkastuslakiin perustuvien velvollisuuksiensa vastaisesti Wulff Oyj:n tilintarkastuksessa 31.12.2017 päättyneellä tilikaudella.

5 Yhteenveto

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että edellä perusteluissa 3.1 – 3.2 mainituilla perusteilla Selänne on toiminut Wulff Oyj:n tilikauden 1.1. – 31.12.2017 tilintarkastuksessa hyvän tilintarkastustavan ja tilintarkastuslain vastaisesti. Tilintarkastuksessa on jäänyt varmistamatta, onko Wulff Oyj:n tilinpäätös 31.12.2017 säännösten mukainen ja antaako se oikean ja riittävän kuvan yhteisön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Wulff Oyj:n tilikauden 1.1.2017 – 31.12.2017 tilintarkastus ei täytä tilintarkastuslakiin perustuvia vaatimuksia edellä selostettujen puutteiden johdosta. Selänteen menettely ei vastaa tilintarkastajalta vaadittavaa huolellisuutta (TTL 4:1 ja 4:3). Selänteen toiminta on ollut huolimaton ja siten hyvän tilintarkastustavan vastaista.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, ettei BDO Oy:n toiminnasta voida osoittaa tilintarkastuslain vastaisuutta.

6 Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat (TTL 10:1 ja 10:7)

Tilintarkastuslautakunnan ratkaisukäytäntö huomioon ottaen huomautus on riittävä seuraamus. Moitittava menettely ei ole olennaisesti vaarantanut tilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuva, joten Selänteen sinänsä virheellinen menettely on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Tilintarkastuksessa todetut puutteet ovat kokonaisuutena arvioiden vähäisiä, vaikka kyse on listayhtiön tilintarkastuksesta. Selänteelle ei ole aikaisemmin määrätty tilintarkastuslain mukaista seuraamusta.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1, 3 luku 1 ja 2 §, 7 luku 2 §, 10 luvun 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Asianosaisella on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen valitusosoituksen mukaisesti.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (pj), Jussi Heiskanen (varapj), Ari Ahti, Antti Fredriksson, Teija Laitinen, Leena Romppainen, Elina Stråhlman ja Anders Tallberg

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Pajamo
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pasi Horsmanheimo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus